

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ЗБІРНИК ТЕЗ

**Міжнародної науково-практичної конференції
«Екологічна політика і право ЄС та їх імплементація
у правову систему України»**

(Київ, 16 травня 2019 р.)

2019

УДК 34

ББК 67.62 УКР

С 89

Рекомендовано Вченою радою юридичного факультету НУБіП України (Протокол № 13 від 20 червня 2019 року).

Екологічна політика і право ЄС та їх імплементація у правову систему України: Збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (16 травня 2019 р., м. Київ, Україна). – К.: Видавничий центр НУБіП України, 2019. – 386 с.

У збірнику тез конференції подані наукові здобутки провідних науковців та молодих вчених, які присвячені екологічній політиці і праву ЄС та їх імплементації у правову систему України.

Для студентів, аспірантів, викладачів, докторантів, практикуючих юристів.

Робочі мови конференції: українська, російська, англійська.

Усі матеріали подаються в авторській редакції

Погляди авторів, викладені в цьому збірнику не завжди відображають позицію організаторів Міжнародної науково-практичної конференції «Екологічна політика і право ЄС та їх імплементація у правову систему України» (16 травня 2019 р., м. Київ, Україна).

Всі права застережено. Жодна частина цього видання не може бути відтворена будь-яким способом та в будь-якій формі без письмового дозволу власників інтелектуальних прав.

Видання здійснено в рамках проекту Жана Моне програми Еразмус+ «Екологічна політика і право ЄС», що виконується на кафедрі міжнародного права та порівняльного правознавства Національного університету біоресурсів і природокористування України. Зміст заходу не може розцінюватися таким, що відображає точку зору Європейського Союзу.

Disclaimer - The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© Автори текстів, 2019

© Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2019

Мудролюбова Н.О. СПІВПРАЦЯ КОРОЛІВСТВА ШВЕЦІЇ З УКРАЇНОЮ У СФЕРІ ПІДТРИМКИ ЕКОЛОГІЇ ТА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ.....	242
Мурашко М. ІНВАЗІЙНІ ВИДИ РОСЛИН ЯК ЗАГРОЗА БІОРІЗНОМАНІТТЯ (МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ).....	244
Настіна О. ОХОРОНА ДОВКІЛЛЯ: ПРОБЛЕМИ НОВОСТВОРЕНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ВИМОГ ЄСРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	246
Незамай А. ЗМІНА КЛІМАТУ ТА ЗАХИСТ ОЗОНОВОГО ШАРУ.....	247
Пахомова А. ЕКОЛОГІЗАЦІЯ АГРАРНОЇ СФЕРИ ЯК ПРІОРИТЕТ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН ЄС.....	249
Пересунчак В. ПРАВОВА ОХОРОНА АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ.....	251
Пікарь А. ПРОБЛЕМА ЛІКВІДАЦІЇ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ.....	253
Протосавіцька Л. ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ.....	254
Обіюх Н. СПІЛЬНА ЕНЕРГЕТИЧНА ПОЛІТИКА ЄС ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН У СФЕРІ ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ.....	255
Олексієнко М. УЧАСТЬ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У ФОРМУВАННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ.....	257
Онишко М. БІОПОЛІМЕРНЕ ПАКУВАННЯ В ОСНОВІ МАСШТАБНОГО ЗБЕРЕЖЕННЯ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	259
Онучак О. ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК ТА ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ. ВЗАЄМОДІЯ З ЕКОЛОГІЧНОЮ ПОЛІТИКОЮ УКРАЇНИ.....	261
Падалко І. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА.....	263
Пампуха І. ПОНЯТТЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН.....	265
Парашин Л. ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У ФОРМУВАННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ.....	266
Пилипчук М. ЩО МОЖЕ ОЧІКУВАТИ УКРАЇНСЬКИЙ МАЛИЙ ТА СЕРЕДНІЙ БІЗНЕС ВІД РАТИФІКАЦІЇ ДОГОВОРУ ПОГЛИБЛЕНОЇ ТА ВСЕОХОПЛЮЮЧОЇ ЗОНИ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ З ЄС?.....	267
Підвисоцький С. РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ФОРМУВАННІ НОВОГО СТАВЛЕННЯ СУСПІЛЬСТВА ДЛЯ ПРИРОДИ.....	270
Пінчук А. ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА.....	272
Плотнікова М., Васильєв М., Ващенко А. РОДОВІ САДИБИ ЯК МЕХАНІЗМ СПРИЯННЯ СИСТЕМІ ПРОБАЦІЇ ВІДХОДАМИ В УМОВАХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ДО ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ І ПРАВА ЄС.....	274
Примаченко С. СТРАТЕГІЧНІ ЗАСАДИ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ.....	275
Приходько А. РОЛЬ ГРОМАДИ В ЕКОЛОГІЧНОМУ УПРАВЛІННІ.....	278
Прут О. ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ ПРИЙНЯТТЯ ЕКОЛОГІЧНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ.....	280
Пуглій В. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	281
Рябченко М. ПОБУДОВА ЕКОЛОГО-ОРІЄНТОВАНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ.....	284
Рябченко В. ЗАБРУДНЕННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ В ЄС.....	285
Рашко В. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС.....	289
Редкач М. УЧАСТЬ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У ФОРМУВАННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ.....	291

впровадження та зміцнення нових фінансово-економічних важелів реалізації державної екологічної політики – необхідна умова для сталого екологічного розвитку держави [4].

Виходячи з вище викладеного можемо зазначити, що якість екологічної політики значною мірою залежить від правових, організаційних та економічних інституцій, а також від створення партнерських відносин між органами державної влади, органами місцевого самоврядування та суспільством.

Список використаних джерел:

1. Про охорону навколишнього природного середовища [Електронний ресурс] : Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-ХІІ. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>
2. Зіновчук Н. В. Екологічна політика в АПК: економічний аспект / Н. В. Зіновчук. – Л. : Львів. держ. аграр. ун-т, ННБК “АТБ”, 2007. – 394 с.
3. Глуха В. В., Актуальні проблеми та перспективи державної екологічної політики України – Режим доступу: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwj19rLe-Y3iAhVjwosKHd5tDEQQFjAAegQIBBAC&url=http%3A%2F%2Fwww.irbis-nbuv.gov.ua%2Fcgi-bin%2Ffirbis_nbuv%2Fcgiiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF%2Fapdy_2016_1_12.pdf&usq=AOvVaw0YZ41yQjwIOqlQG14XNxFC
4. Бойчук Л. Д. Екологія і охорона навколишнього середовища : навч. посіб. / Л. Д. Бойчук, Е. М. Соломенно, О. В. Бугай. – Суми : Університетська книга. – 2003. – 284 с.

Обіюх Н.М.,

*кандидат юридичних наук, асистент
кафедри цивільно-правових дисциплін*

Білоцерківського національного аграрного університету

СПІЛЬНА ЕНЕРГЕТИЧНА ПОЛІТИКА ЄС ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН У СФЕРІ ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ

На сучасному етапі розвитку екологічного права слід виділити найбільш перспективні напрями розвитку, які окреслились на політичному просторі Європейського Союзу. Мова йде про ті сфери, які зазнали суттєвих змін у регулюванні, запровадження нових механізмів та способів регулювання. Зокрема, це стосується використання альтернативних джерел енергії, поводження з відходами, органічного виробництва. Усе це можна помітити, проаналізувавши нещодавно прийняті правові акти ЄС, які регулюють відповідну сферу відносин.

На даний час ЄС перебуває в процесі оновлення своєї енергетичної політики з метою переходу до чистої енергії за рахунок збільшення використання альтернативних джерел. Джерела відновлюваної енергії розглядаються в ЄС як необхідна альтернатива видобувному паливу.

В якості відновлюваних джерел можуть використовуватись енергія вітру, сонячна й термальна енергія, біогаз. Їх використання передбачає цілий ряд переваг, оскільки зменшує викиди парникових газів, які є головним фактором зміни клімату на планеті. Джерела відновлюваної енергії є гарантією енергетичної безпеки, забезпечуючи ефективне енергопостачання та зменшення залежності ЄС від нафти й газу на ринку енергоресурсів.

Нормативно-правову базу у сфері регулювання використання альтернативних джерел енергії та розвитку відновлюваної енергетики становлять відповідні директиви ЄС – Директива 2009/28/ЄС від 23.04.2009 року про заохочення до використання енергії,

виробленої з відновлюваних джерел енергії та Директива 2012/27/ЄС від 25.10.2012 року про енергоефективність. Також Європейською комісією розглядається законопроект про загальні правила внутрішнього ринку електроенергії.

В перспективі планується укладення ряду спільних угод в рамках створеного Енергетичного Союзу та виконання зобов'язань Паризької кліматичної угоди. Нові стратегічні рамки забезпечують регулятивну визначеність, зокрема, шляхом запровадження перших національних енергетичних планів, та стимулювання інвестиційної активності в даній сфері.

Ще у 2010 році рішенням Європейської Комісії було передбачено необхідність досягнення державами-членами щонайменше 20% загального споживання чистої енергії до 2020 року [1]. Однак, у зв'язку з прийняттям Європейською Комісією поправок до Директиви 2009/28/ЄС з відновлюваних джерел енергії у червні 2018 року було закріплено дві нові цілі для держав-членів ЄС на 2030 рік: показник використання відновлюваних джерел енергії має становити не менше 32%, а показник енергоефективності – не менше 32,5% з можливим переглядом у 2023 році. Коли дані політичні цілі будуть запроваджені, передбачається значне скорочення викидів для усього ЄС на рівні 40% до 2030 року [2].

З метою досягнення поступового скорочення викидів парникових газів рамкова енергетична політика ЄС передбачає обов'язок держав-членів розробити інтегровані національні плани з питань регулювання клімату та енергетики з визначенням обов'язкової частки споживання відновлюваної енергії та подання її у звітах Європейській Комісії згідно з Директивою 2009/28/ЄС.

9 квітня 2019 року Європейська Комісія опублікувала четвертий звіт про стан Енергетичного Союзу, в якому проаналізовано досягнення спільної енергетичної політики ЄС та висвітлено питання, які потребують уваги [3].

Варто зазначити, що подальші кроки стосуються т.зв. «сучасного дизайну для енергетичного ринку ЄС» [4], що передбачає запровадження сталого, ефективного механізму регулювання відносин, які стосуються купівлі-продажу, транспортування, сертифікації електроенергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, а також встановлення критеріїв надання «гарантій походження», які свідчать про походження енергії з відновлюваного джерела.

Планується запровадження нових пільгових правил щодо виробництва відновлюваної енергії, надаючи можливість кожному суб'єкту енергетичного ринку вільно обирати вид енергії, виробляти власну відновлювану енергію та подавати її в мережу. Шляхом надання доступу до енергоресурсів, особливо там, де вона є найбільш необхідною, споживачі також отримають вигоду від транскордонної конкуренції. Це сприятиме надходженню інвестицій на шляху до декарбонізації європейської енергетики.

Отже, використання відновлюваної енергії в ЄС є пріоритетним напрямом розвитку співробітництва між державами-членами ЄС. Свідченням цього є орієнтація європейського законодавства на запровадження ресурсоефективної «зеленої» економіки, створення стимулів для використання екологічно чистих технологій у виробництві, забезпечення сприятливих умов для виробництва та використання відновлюваних джерел енергії.

Список використаних джерел:

1. Energy 2020. A strategy for competitive, sustainable and secure energy: Communication from the Commission to the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions adopted on November 10, 2010. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1409650806265&uri=CELEX:52010DC0639>
2. Energy efficiency first: Commission welcomes agreement on energy efficiency (Brussels, June 19, 2018) / European Commission press release database. URL: http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-18-3997_en.htm
3. Clean energy for all Europeans. URL: <https://ec.europa.eu/energy/en/topics/energy-strategy-and-energy-union/clean-energy-all-europeans>

4. Implementing the EU's Electricity Market Design (October 3, 2018). URL: <https://www.euractiv.com/section/energy/opinion/implementing-the-eus-electricity-market-design/>

*Олексієнко М.А.,
студентка 1 курсу юридичного факультету Національного університету
біоресурсів та природокористування України **

УЧАСТЬ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У ФОРМУВАННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

Загальновідомо, що лише державними заходами екологічні проблеми не вирішити, необхідно розвивати взаємодію влади з громадськістю. Одним з показників, які характеризують ефективність реалізації державної екологічної політики, є рівень участі громадськості у вирішенні екологічних проблем, її освіта, виховання та небайдужість.

На основі аналізу положень законодавства з питань участі в процесі екологічного управління громадян та їх об'єднань, можливості щодо участі в екологоуправлінських процесах можна поділити на кілька груп:

- вплив на формування екологічної політики на різних рівнях і участь у прийнятті екологічно значущих рішень;
- громадський екологічний моніторинг;
- ініціація і проведення екологічної експертизи;
- здійснення громадського екологічного контролю.

Реалізація цих можливостей частково прямо передбачена в екологічному законодавстві, частково міститься в інших нормативних актах і є формою реалізації загальних прав громадян. В останньому варіанті особливості їх застосування характеризуються об'єктом, на який спрвляється вплив, – людину, а через неї – на навколишнє природне середовище. Саме через таку класифікацію, хоча вона і є досить відносною, уявляється найбільш правильним розглянути громадське екологічне управління. Відповідно до законодавства України громадяни можуть впливати на формування екологічної політики як прямо, так і опосередковано. Реалізація цього права здійснюється шляхом виборів до органів державної влади та місцевого самоврядування, організації та участі в діяльності політичних партій і громадських організацій, внесення пропозицій до органів влади, а також заслуховування звітів посадових осіб.

Традиційно роль громадських організацій у нашій країні визначалась як допоміжна щодо діяльності державних органів влади й управління різних рівнів. Такими функціями громадські організації було наділено також і в галузі охорони навколишнього природного середовища. Характерно, що право громадських організацій якимось чином контролювати державні контрольні (наглядові) органи і критикувати їх навіть не передбачалось, оскільки самі ці організації розглядалися лише як придатак останніх. Однак у процесі своєї діяльності і самопізнання громадяни й громадські організації прийшли до розуміння, що вони не повинні залишатися придатком державних органів, виконувати їхні доручення. Таке розуміння в умовах поступової демократизації суспільства призвело до перших конфліктів між громадськими організаціями та державними органами. Спочатку були звернення, намагання змінити окремі дії органів влади, потім – відкриті виступи

* Науковий керівник: д.ю.н., професор, завідувач кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства Ладиченко В.В.